

Ana Serenčeš, prof. engleskog jezika
Osnovna škola Odra, Zagreb

IGRANI FILM

Kako početi i kako završiti

WEBINAR EDUKACIJE UČITELJA U SKLOPU
KURIKULARNE REFORME, MZO,
17.2.2020.

TEME

- UVOD
- FILMSKA PRIČA – tko, što, kako; pisanje scenarija; set-up i pay-off
- SNIMANJE - kompozicija, pravilo rampe, kut snimanja, sekvenca
- MONTAŽA
- GLAZBA
- PROBLEMI U PRODUKCIJI
- GDJE PRIJAVITI FILM
- NAŠ URADAK

- 2 godine **Filmske radionice**, jedan sat tjedno (u teoriji)
- 3 kratka igrana filma (eng. jez.) na festivalu **English All Around** (Privatna umjetnička gimnazija)
- 2 kratka igrana filma (hrv. jez.) na **Smotri hrvatskoga školskoga filma (AZOO)** i **Reviji hrvatskog filmskog stvaralaštva djece** (Hrvatski filmski savez)
- 2. nagrada na festivalu English All Around (*Identity*); 3. nagrada stručnog žirija na Reviji (*Gasi kameru*); film uvršten u repertoar Festivala prava djece (*Dragi dnevniče*)
- strukturirani stručni tečaj u sklopu projekta Erasmus+: **Photo & Video Making in Our Classroom**, u organizaciji Europass Teacher Academy

PITANJA ZA UVOD

ŠTO JE IGRANI FILM?

Igrani film je filmski rod koji u središtu ima više ili manje razrađenu priču koju tumače profesionalni glumci, a ostvaruje se naracijom i likovima, njihovim međusobnim odnosima i odnosima s okolinom.

ŠTO JE ŽANR?

Žanr je vrsta je igranih filmova srodnih tema (zapleta, likova) i ikonografije ili prepoznatljivo oblikovanoga filmskog svijeta.

FILMSKA PRIČA

TKO, ŠTO, KAKO?

NARATOR

- pripovjedač

NARATIV

- priča

NARACIJA

-pripovijedanje

FILMSKA PRIČA

TKO, ŠTO, KAKO?

TKO JE PRIPOVJEDAČ U PRIČI?

- 1) kamera (što prikazuje, na koji način, kojim redom)
- 2) pripovjedač - lik - u prvom licu iznosi svoju perspektivu (može imati voice-over u prvom licu; *Trainspotting*)
- 3) pripovjedač govori u trećem licu (voice-over u trećem licu; *Amélie*)

KOLIKO PRIPOVJEDAČ ZNA?

- 1) pripovjedač koji zna onoliko koliko zna neki lik; poistovjećivanje s likom – doživljavamo sve što i on doživljava, otkrivamo priču s njim (*Spotlight*)
- 2) pripovjedač je vanjski – kamera; ne poistovjećuje se niti s jednim likom (*Gladijator*)

KOLIKO JE LIK SVJESTAN DA JE U PRIČI?

- 1) nije svjestan
- 2) svjestan je i obraća se publici („breaking the fourth wall“)

TEČE LI RADNJA LINEARNO ILI NELINEARNO?

- 1) od ranijih prema kasnijim događajima
- 2) reminiscencija – prisjećanje (*Titanic*)
- 3) ispremiješani događaji (*Memento*)
- 4) od kasnijih prema ranijim događajima (*Irreversible*)

FILMSKA PRIČA

PISANJE SCENARIJA

- potpuno samostalna učenička ideja i razrada - učenik donese skoro gotov scenarij (*Dragi dnevniče*)
- vođeno pisanje - samostalan ili grupni rad na zadanu temu (*Identity, Different, sljedeća dva filma*)
- grupno pisanje - razrada početne ideje nekog učenika (*Gasi kameru, All in Good Time*)

FILM, VERZIJA 2

SAMA FRANKA Franka dolazi u školu u baggy odjeći (10 sekundi)

CIJELI RAZRED I FRANKA Dolazi u razred, govori Sorry I'm late!, sjeda za stol kraj Olje, vadi knjige na čudan način (10 sekundi)

CIJELI RAZRED, MONIKA I LUCIJA Svi je čudno gledaju i komentiraju, Monika i Lucija sjede skupa u zadnjoj klupi. Monika: What is she doing? Lucija: Look at what she's wearing! (10 sekundi)

PUNA KANTINA Scene u kantini – sva djeca normalno jedu. (5 sekundi)

MONIKA, LUCIJA I OLJA Monika, Lucija i Olja ne jedu već vise na mobitelima (5 sekundi)

FRANKA Franka uzima hrpu hrane (od drugih cura pokupimo pa im vratimo) (7 sekundi)

MONIKA, LUCIJA, OLJA Cure bulje u nju i komentiraju: Olja: She shouldn't eat that much, she's gonna get fat! Monika: Yeah, and she's eating like a pig. Smiju se. (8 sekundi)

FRANKA Ona primijeti da bulje u nju, malo se uozbilji ali nastavi jesti. (5 sekundi)

CHIARA, MONIKA, LUCIJA, NETKO IZ RAZREDA U školi rješavaju zadatak iz matematike. jedna po jedna učenica idu na ploču (netko iz razreda, Monika, Lucija), bulje u zadatak, nemaju ga pojma riješiti, govore, aaaa, ummm, hmmm, errr, I think, I'm not sure... (10 sekundi)

FRANKA Franka dolazi na ploču, super ga rješava, čita naglas cijeli proces. (10 sekundi)

CHIARA I FRANKA Učiteljica Chiara je pohvali: Helen, this is great! Well done! (2 sekunde)

FRANKA I CIJELI RAZRED Ona sretno odlazi na mjesto. (2 sekunde)

OLJA I LUCIJA Cure komentiraju: Olja: Of course. She is a nerd, too. Lucija: Yeah. Prekreću očima. (5 sekundi)

FRANKA, OLJA, MONIKA, LUCIJA Franka ih pogleda, primjećuje da je ne vole, tužno sliježe ramenima.

FILMSKA PRIČA

SET-UP I PAY-OFF

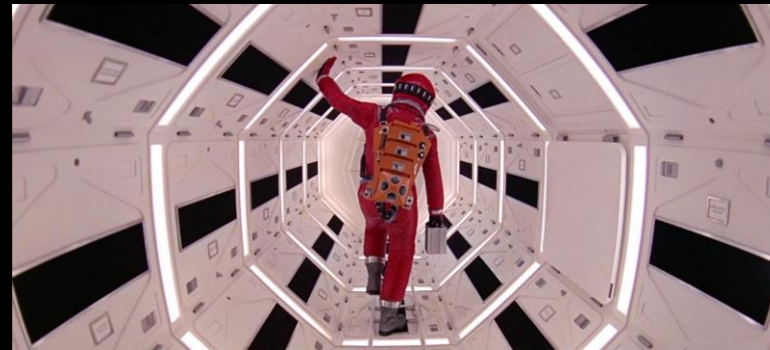
- U filmu ne bi trebalo biti previše praznog hoda; tj., događaj (**set-up**) se mora nekako kasnije razviti i dobiti značenje i zaključak (**pay-off**), tako da se gledatelji ne pitaju koja je bila svrha prikazivanja nečega
- *Vitez tame*: Na večeri s Bruceom Wayneom Harvey Dent postavi *set-up* kad kaže „Ili umreš kao junak, ili živiš dovoljno dugo da postaneš zlikovac.” Do kraja filma, Harvey da *pay-off* za ovu rečenicu, postavši zlikovac iz junaka.
- *Ralje*: Hooper sredinom filma upozorava Brodyja da bude oprezan s bocama s kisikom na brodu jer mogu eksplodirati (*set-up*); Brody iskoristi boce da bi na kraju ubio morskog psa (*pay-off*)
- **IZNIMKA: red herring** („crvena haringa”) – ponekad nam film postavlja *set-up* za koji nam se čini da ima predvidljiv *pay-off*, no onda nas radnja iznenadi; popularan je u žanru misterije; npr. *Harry Potter i zatočenik Azkabana* – niz krivih tragova upućuje na to da je Sirius Black odbjegli ubojica koji pokušava ubiti Harryja Pottera, međutim, na kraju se pokazuje da mu je Sirius zapravo kum koji ga pokušava zaštititi od prave prijetnje

SNIMANJE

KOMPOZICIJA

1) Pravilo trećina – govori nam gdje u kadru trebamo pozicionirati ono što je važno
MALA ŠKOLA MEDIJSKE PISMENOSTI: Pravilo trećina (TV Student FPZG)*
<https://vimeo.com/248298448>

2) Simetrija – u redu je staviti osobu u sredinu kadra kad je ona os simetrije (polovice ekrana s lijeve i desne strane su simetrične)

3) Prostor pogleda u kadru - trećina prostora iza, dvije trećine ispred
MALA ŠKOLA MEDIJSKE PISMENOSTI: Pravilo trećina (TV Student FPZG)*
<https://vimeo.com/248298448>

*Materijal je isključivo vlasništvo Televizije Student i napravljen je u produkciji Televizije Student.

SNIMANJE:

PRAVILO RAMPE, KUT SNIMANJA, SEKVENCA

4) Pravilo rampe – da ne bismo zbunili gledatelje; kamera mora ostati na jednoj strani akcije, tj. na svojem polju od 180 stupnjeva

MALA ŠKOLA MEDIJSKE PISMENOSTI: Pravilo rampe (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/247158115>

5) Kutovi snimanja – kako kutom snimanja prenijeti poruku

MALA ŠKOLA MEDIJSKE PISMENOSTI: Kutovi snimanja (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/262219366>

6) Sekvenca – filmska rečenica koja se treba sastojati od više različitih planova, prikazuje različite dijelove neke radnje te čini scenu dinamičnom

MALA ŠKOLA MEDIJSKE PISMENOSTI: Sekvenca (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/296888640>

- Planovi

MEDIJSKA PISMENOST: Vrste planova (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/261332804>

- Stanje (pokreti) kamere

MEDIJSKA PISMENOST: Stanje kamere 1 i 2 (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/271633773> , <https://vimeo.com/275030680>

- Zvuk

MEDIJSKA PISMENOST: Zvuk (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/300969972> . <https://vimeo.com/304792056>

- Montažne spone

MEDIJSKA PISMENOST: Montažne spone (TV Student FPZG)*

<https://vimeo.com/265532723>

*Materijal je isključivo vlasništvo Televizije Student i napravljen je u produkciji Televizije Student.

MONTAŽA

PROGRAMI

Fotografije

- najjednostavniji program za početničku vježbu, uvijek dolazi s Windows 10

iMovie

- za videozapise snimljene iPhoneom

DaVinci Resolve

Adobe Premiere

GLAZBA

- Royalty-free glazba:

<https://incompetech.com/>

<https://www.purple-planet.com/>

Ili pretražite „royalty-free music”...

- Najrazličitiji zvukovi: <http://bbcsmfx.acropolis.org.uk/>

PROBLEMI U PRODUKCIJI – KAKO SPRIJEČITI ILI LIJEČITI?

Problem s opremom: nemamo mikrofona

RJEŠENJE:

- snimiti nijemi film (s ili bez *voice-overa*) ili zahtijevati od glumaca da glasnije govore
- sinkronizirati govor
- posuditi ili kupiti kameru koja dobro hvata zvuk
- kupiti mikrofona 😊

Problem s opremom: imamo lošu kameru

RJEŠENJE:

- posuditi bolju – roditelji mnogih učenika imaju kamere
- nadoknaditi lošu kameru dobrim osvjetljenjem, snimanjem u obojenom interijeru, korištenjem stativa, snimanjem crno-bijelog filma
- kupiti dobru kameru 😊

PROBLEMI U PRODUKCIJI – KAKO SPRIJEČITI ILI LIJEČITI?

Izbrisale su nam se snimke s računala/kamere/mobitela.

RJEŠENJE:

- postoje neki alati kojima se izbrisano može vratiti, ali znaju biti skupi i neučinkoviti; bolje je spriječiti
- odmah nakon snimanja scene uploadati materijal na OneDrive ili neki sličan servis; to je osobito lako kad snimamo mobitelom

Imamo velik broj neorganiziranih snimki.

RJEŠENJE:

- istu scenu snimati u jednoj datoteci (kao jedan „file”), i nakon prijenosa na računalo imenovati tako da znamo koja scena je u toj datoteci snimljena puno puta (npr. „Anamarija sjedi i piše dnevnik”)

PROBLEMI U PRODUKCIJI – KAKO SPRIJEČITI ILI LIJEČITI?

Imamo ograničeno vrijeme i resurse na raspolaganju a neke scene nisu dobro snimljene odnosno ne valjaju iz nekog razloga.

RJEŠENJE:

-ako je moguće, ponovimo snimanje scene, ali onda moramo paziti da glumci nose istu odjeću, da su u pozadini isti ljudi (ako se vide), te da su iste vremenske prilike ako snimamo vani

-kreativno montirati da bi se prikrile pogreške

-bolje je spriječiti: pažljivo razraditi scenarij tako da navedemo sve scene koje se pojavljuju u filmu (ne zaboraviti „establishing shots”) i ponoviti scenu što više puta iz različitih kuteva

GDJE PRIJAVITI FILM

- Smotra hrvatskoga školskoga filma (AZOO)
- Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece (Hrvatski filmski savez)
- English All Around (Privatna umjetnička gimnazija)
- Dubrovnik Film Festival (DuFF)

- Filmska revija mladeži
- Four River Film Festival

Više:

- <https://www.havc.hr/hrvatski-film/festivali-u-hrvatskoj>
- http://www.hfs.hr/partnerski_programi.aspx

JEDAN NAŠ FILM ZA KRAJ

Filmska radionica OŠ Odra: *Gasi kameru* (2019.)

- 3. nagrada stručnog žirija u kategoriji igranog filma na Reviji hrvatskog filmskog stvaralaštva djece (Sisak, 2019.)
- ... a ostatak pogledajte na:
<https://www.youtube.com/watch?v=3HOoY36mOYw>
- ... ili na YouTubeu potražite: *Gasi kameru* – OŠ Odra

HVALA NA PAŽNJI!

Slobodno mi se javite na:

ana.serences1@skole.hr